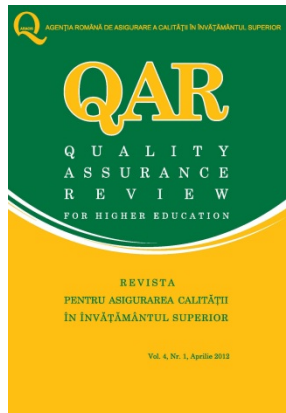

AGENȚIA ROMÂNĂ DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR
THE ROMANIAN AGENCY FOR QUALITY ASSURANCE IN HIGHER EDUCATION

Membră cu drepturi depline în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - ENQA
Înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - EQAR

Quality Assurance Review For Higher Education

*Strategia de internaționalizare la Universitatea din Craiova:
poziționare, misiune, acțiune*

Cristiana Teodorescu

Quality Assurance Review for Higher Education, Vol. 4, Nr. 1, 2012, pp. 61 - 67

Publicat de: Consiliul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - ARACIS

Locul publicării: București, România

Tipul publicației: tipărit, online

Adresa: Bd. Schitu Măgureanu, nr. 1, Sector 1, București, cod poștal 050025

Telefon: +40 21 206 76 00; Fax: +40 21 312 71 35

E-mail: qar@aracis.ro

Pagină electronică: <http://www.aracis.ro/en/publicatii/qar-magazine/numarul-curent/>

Revista Quality Assurance Review for Higher Education este editată din fondurile proprii ale ARACIS și asigură sustenabilitatea proiectului “Asigurarea calității în învățământul superior din România în context european. Dezvoltarea managementului calității academice la nivel de sistem și instituțional”, Contract POSDRU/2/1.2/S/1, cod proiect 3933.

Pentru a reproduce un text din revistă este necesar acordul scris al colegiului de redacție al revistei Quality Assurance Review for Higher Education.

Răspunderea pentru textele scrise aparține autorilor.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a ARACIS.

Strategia de internaționalizare la Universitatea din Craiova: poziționare, misiune, acțiune

Prof. univ. dr. Cristiana TEODORESCU

Universitatea din Craiova
cteodorescu05@yahoo.fr

1. Prezentarea Universității din Craiova

Universitatea din Craiova este o instituție de referință pe harta învățământului superior românesc, o componentă esențială a sistemului educațional național, dar și internațional, o structură solidă și echilibrată.

Misiunile asumate de Universitatea din Craiova, de a participa activ la consolidarea și afirmarea conștiinței profesionale, de a acumula, prelucra și transmite un volum impresionant de cunoștințe, de a forma tânăra generație în spiritul performanței, eficienței și creativității, au fost asumate responsabil de-a lungul celor 65 de ani de existență, contribuind astfel la dezvoltarea științei și culturii, la teaurizarea și difuzarea valorilor culturii și civilizației umane, la înnoirea și acumularea de cunoștințe, la formarea și consolidarea profilului intelectualului care va răspunde imperativelor zilei de mâine a României.

Conceptele orientatoare ale instituției noastre – unitatea dintre cercetare și învățare, libertatea academică, autonomia universitară, nevoia de formare nu doar a cunoștințelor, ci și a viziunii studentului, chiar opțiunea pentru o organizare corporativă – toate acestea se regăsesc în toate documentele noastre programatice.

Universitatea din Craiova trăiește acum o perioadă efervescentă a reconsiderărilor și a aplicării de inițiative pentru sporirea competitivității fiecărei facultăți și a universității în întregimea sa. Administrația academică s-a concentrat asupra schimbării în vederea competitivității sporite, iar orientarea prioritară în această direcție s-a dovedit a fi adecvată având în vedere reglementarea legală a ierarhizării universităților și accentuarea competiției universităților în țară, în Uniunea Europeană și în lume. Criterii de evaluare, recunoscute în lume, cuprinse sub termenii „cercetarea științifică *per capita* și impactul acesteia”, „calitatea absolvenților”, „centrarea activității pe student înțeles ca un real partener pe drumul cunoașterii, au constituit reperatele acțiunilor noastre.

Multe inițiative noi au fost puse în lucru, încât au devenit referințe în evoluția universității noastre.

1.1 Ipoteza de cercetare

În acest context, ne propunem să analizăm, din punct de vedere calitativ, strategia de cooperare internațională a Universității din Craiova, pentru a putea vedea care sunt punctele tari și punctele slabe, care sunt zonele care necesită o regândire structurală care să conducă la optimizarea activității.

2. Strategia de cooperare internațională

În cooperarea internațională, Universitatea din Craiova a schimbat abordarea, focalizându-se

asupra cooperărilor reale și productive¹, extinderii mobilităților, atât la cadre didactice cât și în rândul studenților, și urmărind ca aceste mobilități să aibă consecințe vizibile în schimbarea intelectual-atiitudinală (crearea de programe de cercetare științifică, de cooperare etc.). Toate aceste măsuri au condus, în mod firesc, la sporirea competitivității și la atragerea de studenți din alte țări, dar și la consacrarea universității noastre ca centru de reuniuni internaționale majore.

Astfel, în anul universitar 2009-2010, la nivel instituțional, au fost promovate politici compatibile cu cele europene, în ceea ce privește asigurarea de șanse reale pentru toți, asigurarea mobilității persoanelor care activează în universitate (studenți, cadre didactice, personal tehnic și administrativ), educația în limbi străine, dimensiunea europeană a educației.

a) Programul Erasmus a inclus următoarele activități:

- **acorduri bilaterale ERASMUS – 108**, față de 97 în anul universitar precedent;
- **mobilități studenți – 175 (127 - studii și 48 - plasament)**, numărul menținându-se relativ constant în raport cu anul universitar 2008-2009 când au fost realizate 177 de mobilități (127 - studii și 48 - plasament);
- **mobilități cadre didactice – 71** (21 cu activități de predare, 50 cu activități de instruire), în creștere față de anul universitar precedent când au fost realizate 61 de mobilități (32 cu activități de predare, 29 cu activități de instruire);
- **studenți Incoming Erasmus – 17**, proveniți de la universități partenere din Franța, Turcia și Spania (aceștia sunt studenți cetățeni ai altor state, primiți la studii de licență, master sau în practică la universitatea noastră pe o perioadă de 3 până la 10 luni); în anul universitar 2008-2009 universitatea noastră a primit vizita a 16 studenți Erasmus;
- **Visiting professors Erasmus – 14**, fiind vorba despre profesori invitați de la universități partenere din Spania, Germania, Italia, Franța și Turcia; în anul universitar precedent au vizitat universitatea 8 profesori străini, de la universități din Franța, Germania și Turcia.

b) Acorduri de colaborare academică

În prezent, Universitatea din Craiova are **25 de acorduri de colaborare academică** în vigoare cu universități ale altor state din Europa, Asia, Africa, America de Nord și America de Sud; 7 dintre acorduri au fost semnate în anul universitar 2009-2010.

c) Alte tipuri de programe internaționale de cooperare inter-universitară

O altă direcție a activităților-suport desfășurate de *Departamentul de relații internaționale* este crearea spațiului informațional productiv, pentru ca Programele Long Life Learning *Erasmus*, *Tempus IV*, *Leonardo da Vinci*, *Grundtvig* și *Comenius I* să poată fi implementate și la nivelul facultăților noastre.

În anul universitar 2009-2010 sunt în curs de desfășurare 4 proiecte Erasmus, 1 proiect Tempus IV, 3 proiecte Leonardo da Vinci, 2 proiecte Grundtvig, 2 proiecte Comenius.

Pe lângă dezvoltarea relațiilor internaționale în cadrul programelor comunitare, a căror sumă a atins deja indicatorul jumătății de milion de euro, Universitatea din Craiova este implicată în rețeaua *AUF* cu programe care însumate ating 200.000 euro.

Pentru sporirea vizibilității internaționale, universitatea noastră a organizat un important număr de reuniuni regionale și continentale semnificative, dorința noastră fiind aceea de a ne dezvolta ca centru de reuniuni științifice internaționale și centru de reuniuni academice de prestigiu.

¹V. Anexa 1.

3. Starea de fapt a rezultatelor obținute în activitatea de cooperare internațională

Chiar dacă anii care au trecut au aduc o dinamizare efectivă a activității de cooperare internațională, rezultatele obținute nu sunt pe măsura dorințelor noastre.

De aceea, strategia pe termen lung în domeniul cooperării internaționale vizează mai multe aspecte:

3.1 Strategia pe termen lung 2011-2016

Obiectivele strategice ale Universității din Craiova pentru perioada 2012-2016, urmăresc transformarea acesteia într-o universitate cu mare deschidere internațională. Dintre acestea amintim:

- creșterea numărului de studenți, masteranzi și doctoranzi care finalizează studiile la universitatea noastră, astfel ca cel puțin 10% dintre aceștia să fie studenți internaționali
- realizarea unor programe majore de cooperare care să aibă consecințe științifice și instituționale (crearea de centre, institute, laboratoare de cercetare, programe de cercetare științifică, programe de formare), în colaborare cu parteneri externi de mare prestigiu.
- consacrarea unei prezențe masive a specialiștilor în cadrul asociațiilor științifice profesionale și participarea acestora la un număr semnificativ de manifestări științifice și reuniuni de prestigiu, ca profesori sau cercetători invitați, membri în jurii de doctorat sau în colective de cercetare integrate;
- valorizarea internațională a vârfurilor cercetării științifice (școli, personalități, opere), și a vârfurilor învățământului și învățării prin programe de *joint master*, doctorat în cotutelă, programe de studii și de cercetare avansate, atât prin sistemul de învățământ tradițional, cât și în formele netradiționale (ID, E-learning);
- creșterea semnificativă a publicațiilor științifice ale universității în limbi de circulație internațională, creșterea numărului de publicații (cărți, studii, articole), publicate la edituri prestigioase din străinătate, prezența în baze de date internaționale, creșterea numărului de premii internaționale obținute de profesorii noștri;
- creșterea semnificativă a numărului de cărți și studii co-editate în colaborare cu edituri de prestigiu, în limbi de circulație internațională;
- participarea la expoziții și târguri internaționale, în vederea promovării consistente a ofertei de studii a Universității din Craiova, în vederea creșterii semnificative a numărului de studenți, masteranzi și doctoranzi străini;
- realizarea unor legături cât mai strânse a cercetărilor aplicate în relație cu companiile internaționale de prestigiu din spațiul european, central-european, național și regional;
- identificarea de noi parteneri, universități de prestigiu din fiecare țară, de regulă universități care se plasează în elita universitară din țările respective;
- creșterea calității tezelor de doctorat și publicarea lor în limbi de circulație internațională sau la edituri de prestigiu din țară și străinătate;
- instituirea doctoratului în co-tutelă ca formă curentă de obținere a unui titlu științific prestigios;
- organizarea cu periodicitate a unor manifestări științifice de înalt nivel, cu participarea partenerilor internaționali relevanți științific și academic și susținerea de publicații comune (editări, co-editări de volume și cărți), editarea în comun a unor reviste și publicații periodice cotate internațional;
- afilierea structurilor de cercetare existente la institute și centre de cercetare de prestigiu, în vederea constituirii unor rețele internaționale de excelență;
- stimularea participării cadrelor didactice în calitate de experți în structuri științifice

europene și internaționale, în calitate de membri în board-urile științifice ale unor publicații de specialitate;

- aducerea unui număr mare de studenți din afara granițelor României (Ucraina, Republica Moldova, Serbia, Macedonia etc.);
- prezența mai semnificativă a studenților din bazinul mediteranean (Turcia, Cipru, Israel) și din zona magrebină (Tunisia, Maroc, Algeria etc.), prin contacte directe și prin intermediul rețelelor francofone de colaborare universitară;
- deschiderea spre spații extra-europene – spațiul extrem asiatic (Japonia, China, Coreea de Sud, India etc.);
- dezvoltarea unor cooperări zonale, care să fructifice toate oportunitățile de cooperare și colaborare științifică și academică, oferite de calitatea României de membru al Uniunii Europene cu universitățile din Europa centrală și de sud-est, cu universitățile din zona Balcanilor, cu cele din spațiul francofoniei și cu universitățile mediteraneene;
- dinamizarea stilului de lucru al Departamentului de cooperare internațională, în vederea sporirii eficienței și obținerii unor rezultate semnificative, materializate în rezultate concrete: Rezultatele cuantificabile se traduc în număr de studenți aduși, programe finalizate cu cercetări și publicații comune, programe finalizate cu finanțări semnificative;
- elaborarea, în colaborare cu facultățile, de materiale de promovare;
- publicitatea adecvată a tuturor programelor de cooperare internațională și a tuturor facilităților oferite studenților și cadrelor didactice în vederea sporirii calității cooperărilor internaționale.

4. Organizarea de noi mastere internaționale

Problematika noilor programe de formare universitară, a obiectivelor și structurilor lor, precum și rolul profesorului și adaptarea sa la era numerică în care trăim sunt câteva din elementele care alimentează reflecția noastră instituțională. Așa cum arăta Cynthia Eid, profesor la Universitatea Antonină Baabda, Liban, în alocuțiunea sa din deschiderea Colocviului Internațional *Didactică și Tehnologii de Informare și Comunicare adaptate la Învățământ*, mai 2010, „nu mai dorim în programele noastre să formăm consumatori de cunoștințe, ci dorim să producem bogăție, căci așa cum spunea Bachelard „nimic nu predispune mai mult la conformism decât lipsa de formare adecvată” (Eid 2011, 18).

Cynthia Eid are perfectă dreptate atunci când susține că „o dată cu mondializarea, sistemul universitar este invitat să opereze o profundă mutație care va consta nu numai în reformarea programelor, ci și în reformarea mentalității atât a profesorilor (să fie evaluați de către studenții lor, să evite sistematic cursurile magistrale și să le înlocuiască prin cursuri interactive) cât și a studenților (în cadrul unei abordări pe bază de competențe, proiecte și programe). E vorba deci de un adevărat șantier strategic și operațional pentru a ajunge la o formare universitară eficientă și pertinentă care să pună în evidență imperativul de a se adapta noului mediu economic și cultural” (Eid 2011, 19).

Suntem puși în fața unei adevărate schimbări de paradigmă, căci acum „a educa” nu mai înseamnă simpla transmitere de cunoștințe și abilități, pedagogia frontală și instructivistă dispărând practic cu totul, ci „a-l ajuta pe celălalt să-și dobândească autonomia de gândire și de comportament, în calitatea sa de ființă umană, în paralel cu conștiința solidarității pe care o implică orice ființă socială” (Dumas 2011, 78). Această schimbare de mentalitate nu se face ușor, iar parteneriatele, schimburile reale de experiență, colaborarea efectivă cu partenerii noștri de la universități de prestigiu nu va face decât să ușureze trecerea noastră, în calitatea noastră de dascăli, la ceea ce presupune cu adevărat meseria de profesor: „meseria de profesor evoluează și nu se mai reduce la rolul de actor și transmitător de cunoștințe. Profesorul imaginează și creează activități ce permit fiecărui învățăcel să își construiască și să își însușească propriile cunoștințe. [...] El devine, astfel, un ghid, un regizor,

un facilitator de învățare și, în final, un adevărat inginer pedagogic” (Dumas 2011, 84).

Convinși de pertinenta unei asemenea abordări a viitorului de mâine al universității noastre, am procedat la o analiză serioasă a modului în care ne concepem programele de formare universitară, dezvoltarea lor și, mai ales, internaționalizarea lor.

Chiar dacă există, în cadrul universității noastre, câteva programe cu o dinamică de colaborare internațională extrem de susținută (Facultatea de Drept și Științe Administrative, Facultatea de Litere², Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor), lipsa unor mastere internaționalizate cu dublă diplomare ne-a condus la adoptarea unor soluții ferme pentru perioada următoare:

- organizarea, la nivelul ciclului II, de noi masterate sub forma de Joint Master, realizate cu universități partenere prestigioase, care să conducă la asumarea unei a doua diplome sau la co-diplomarea absolvenților;
- dezvoltarea de parteneriate pentru organizarea unui număr semnificativ de masterate în programul Erasmus Mundus;
- schimburi de bune practici cu universități naționale și internaționale performante din acest punct de vedere.

5. În loc de concluzie

Analizele anuale ale activității de cooperare și colaborare internațională realizate la nivelul rectoratului Universității din Craiova se încadrează în voința instituțională de ameliorare și diversificare a formației universitare oferite în programele noastre de studii, cu un accent deosebit pe internaționalizarea structurilor la nivel masteral. Este evident faptul că „centrul vieții universitare [...] se referă la programul de formare” (Tardif, Eid 2011, 146). De aceea, atenția noastră se va focaliza în perioada următoare pe concretizarea unuia dintre obiectivele de la Barcelona (1995) de creare a unui spațiu european al cunoașterii, prin organizarea și deschiderea de noi forme de învățământ masteral internaționalizat, proiectul ASIGMA constituind, în acest cadru ambițios, un suport informațional extrem de util și de binevenit.

Organizarea de mastere internaționalizate reprezintă pentru Universitatea din Craiova obiectivul prioritar al perioadei imediat următoare având în vedere faptul că suntem conștienți că „învățământul universitar a devenit un spațiu în care se confruntă instituții și țări, un spațiu al concurenței între economii și sisteme educative” (Bertacchini 2011, 185) cu atât mai mult cu cât „numărul studenților care efectuează o parte sau integralitatea formării lor într-o altă țară s-a dublat între 1980 și 2002, ca să atingă 1,9 milioane de studenți străini în întreaga lume” (idem), ultimele previziuni anunțând multiplicarea cu cinci a numărului lor în următorii 20 de ani. Calitatea profesional-științifică a personalului didactic, infrastructura de care ne bucurăm, determinarea și implicarea organizațională a factorilor de decizie instituțională reprezintă garanții suficiente pentru intrarea și afirmarea Universității din Craiova pe această piață concurențială a sistemelor educative performante.

Anexa 1: Acordurile bilaterale ale Universității din Craiova:

Albania

- University of Vlore, Vlore

Belgia

- Université Catholique de Louvain, Louvain-la-Neuve
- Université Libre de Bruxelles, Bruxelles

Brazilia

- Universidade Estadual de Goiás, Anápolis

²Facultatea de Litere are o excelentă colaborare cu Université Catholique Louvain-la-Neuve, Belgia, dar nu a reușit încă semnarea acordurilor de cotutelizare a masterului *Langue, littérature et didactique du FLE* (Collès, Bachi 2011, 213).

- Universidade Federal de Goiás
- Universidade de Brasilia, Brasilia
- Universidade de São Paulo, São Paulo
- Mackenzie Presbyterian University, São Paulo
- Centro de Extensão Universitária, São Paulo
- Universidade Estadual do Oeste do Paraná, Foz do Iguaçu
- Universidade do Amazonas, Manaus

Bulgaria

- University „St. Kiril and Metodiu”, Veliko Tirnovo
- University of Forestry, Sofia
- University of Chemical Technology and Metallurgy, Sofia

Canada

- L'École Polytechnique de Montréal, Montréal
- Université de Sherbrooke, Québec

Cehia

- Tomas Bata University In Zlín, Zlín

Chile

- Universidad de Santiago de Chile, Santiago de Chile
- Universidad Diego Portales, Santiago de Chile

China

- Xiamen University

Columbia

- Fundación Educativa San Francisco de Asis, Bogotá

Franța

- Université de Franche-Comté, Besançon
- Université de Technologie de Compiègne
- L'Institut National Polytechnique de Toulouse
- L'école d'Ingénieurs CESI, Paris
- Université Pierre et Marie Curie, Paris
- Université de Bourgogne, Dijon
- Université Jean Monnet, Saint-Etienne

Germania

- Universität des Saarlandes, Saarbrücker
- Universität Bielefeld, Bielefeld
- Fachhochschule - University of Applied Sciences, Regensburg

Grecia

- National Technical University of Athens, Atena
- Aristotle University, Thessaloniki
- SPEK Thessalia, Larissa

Israel

- Tel Aviv University, Tel Aviv
- University of Be'er Sheva

Italia

- Università per Stranieri, Perugia
- Università degli Studi L'Aquila
- Università degli Studi di Trento, Trento

Coreea

- Ajou University, Suwon

Macedonia

- Universitatea „Sf. Chiril si Metodie”, Skopje

Marea Britanie

- University of Luton

Peru

- Universidad San Ignacio de Loyola, Lima

Serbia si Muntenegru

- University of Belgrad

Spania

- Universidad de la Rioja, Logroño

SUA

- Auburn University, Auburn
- Washington State University, Washington
- Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg

Uruguay

- Universidad de Montevideo, Montevideo
- Universidad de la República, Montevideo

Bibliografie

Eid, Cynthia, Alocuțiunea de deschidere a Colocviului Didactique et TICE IV, în *Actes du colloque Didactique et TICE IV, Les programmes de formation universitaire*, dir. Cynthia Eid (Hadath-Baabda: Les Editions de l'Université Antonine, 2011), 17-22.

Dumas, Philippe, „L'enseignant, un chercheur entre conservatisme et futurisme” în *Actes du colloque Didactique et TICE IV, Les programmes de formation universitaire*, dir. Cynthia Eid (Hadath-Baabda: Les Editions de l'Université Antonine, 2011), 59-88.

Fourgous, J.-M., Rapport parlementaire pour la promotion des Tic* dans l'enseignement (2010, 237), apud Philippe Dumas, „L'enseignant, un chercheur entre conservatisme et futurisme” în *Actes du colloque Didactique et TICE IV, Les programmes de formation universitaire*, dir. Cynthia Eid (Hadath-Baabda: Les Editions de l'Université Antonine, 2011), 59-88.

Collès, Luc și Sylviane Bachi, „Le master FLE* - Francophonie de l'Université Catholique de Louvain” în *Actes du colloque Didactique et TICE IV, Les programmes de formation universitaire*, dir. Cynthia Eid (Hadath-Baabda: Les Editions de l'Université Antonine, 2011), 209-228.

Tardif, Marc, Cynthia Eid, „Qualité des programmes de formation universitaire: le cas de l'Université Antonine au Liban” în *Actes du colloque Didactique et TICE IV, Les programmes de formation universitaire*, dir. Cynthia Eid (Hadath-Baabda: Les Editions de l'Université Antonine, 2011), 128-149.

Bertacchini, Yann, „L'université au XXIème siècle : entre tradition et métamorphose. Positionnement, mission, actions” în *Actes du colloque Didactique et TICE IV, Les programmes de formation universitaire*, dir. Cynthia Eid (Hadath-Baabda: Les Editions de l'Université Antonine, 2011), 177-206.